

**Jomfruland
nasjonalpark**

Nasjonalparkstyret

Møtedato: 01.09.2017/13.10.2017

Saksnummer: 2015/2139

Saksbehandler: Morten Johannessen

Dato saksutredning: 11.07.2017/04.10.2017

2017/37: Svar på henvendelse angående eiendommene 29/38 og 29/323

Bakgrunn

Advokatfirma Burkeland, Lång & co har i brev 18.05.17 bedt om bekreftelser, stilt spørsmål og varslet mulig rettslig prøving av vernegrensen - se vedlegg 1. Brevet er på vegne av eierne av 29/38 og 29/323 på Sandbakken, Jomfruland.

På vegne av de samme eierne foreligger også brev datert 25.04.14 og 14.08.15, der det blant annet vises til grunneiernes avtale med Miljødirektoratet datert 28.08.2013, se vedleggene 2, 3 og 4. Fylkesmannens svar 26.11.15 er å finne i vedlegg 5.

Hvilken forvaltningspraksis nasjonalparkstyret velger kan ha betydning for forhold som bes bekreftet. Saken legges derfor fram for styret.

Forvalters vurdering

Gjenoppbygging av brygge etter brann eller naturskade

Det framgår av verneforskriften § 3 om vern mot inngrep i landskapet at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til:

b) Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som har gått tapt ved brann eller naturskade.

Brygge er i denne sammenhengen å anse som anlegg.

Det skal vedtas retningslinjer til verneforskriften som del av forvaltningsplanen. Status er at det pr. nå ikke er vedtatte retningslinjer, men foreligger et forslag i utkast til forvaltningsplan:

Det skal gis tillatelse til gjenoppbygging av hytter og brygger med samme størrelse etter brann eller naturskade når skadens omfang er total. Det er påregnelig at det vil bli gitt tillatelse til erstatning av innretninger. Med påregnelig menes at det skal gis tillatelse hvis det ikke foreligger ekstraordinære forhold. Bygninger skal være i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet i form, farge og materialbruk. Det kan bare gis tillatelse dersom tiltakene ikke gir negativ landskapsvirkning, øker graden av bebyggt preg i området, er negativt for allment friluftsliv eller kan være til skade for naturverdier.

Vurderingen er at dersom retningslinjens første ledd blir gjort gjeldende, skal det i utgangspunktet gis tillatelse til gjenoppbygging av brygge. Retningslinjen har ikke juridisk virkning, da den ikke er vist til i verneforskriften, men vil være førende for styrets praksis.

Det bør bekreftes at det etter søknad vil bli gitt tillatelse til gjenoppbygging av brygge etter brann eller naturskade, dersom gjenoppbyggingen gjelder brygge av samme størrelse på samme sted.

Motorferdsel i forbindelse med gjenoppbygging av brygge

Det framgår av verneforskriften § 9 om forbud mot motorferdsel at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til:

c) Motorferdsel i forbindelse med transport av materialer og utstyr til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, brygger, steingjerder og lignende.

Vurderingen er at hvis det er gitt tillatelse til gjenoppbygging av brygge, vil det også bli gitt tillatelse til nødvendig motorisert transport.

Det bør bekreftes at det etter søknad vil bli gitt tillatelse til motorferdsel til nødvendig transport i forbindelse med gjenoppbygging av brygge.

Motorferdsel i forbindelse med vedlikehold og byggearbeid på bygninger, brygger, steingjerder, opptak av båter og tømning av slamavskiller

Det framgår av verneforskriften § 9 om forbud mot motorferdsel at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til:

c) Motorferdsel i forbindelse med transport av materialer og utstyr til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, brygger, steingjerder og lignende.

g) Nødvendig motorisert ferdsel til hytter som bruker veien inn til Øitangen gård.

Videre framgår det av verneforskriften § 11 om generelle dispensasjonsbestemmelser at:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

Vurderingen er at § 9 pkt. c og g gir hjemmel til å gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med vedlikehold og byggearbeid på bygninger, brygger, steingjerder og tømning av slamavskiller. Verneforskriften har ikke egen bestemmelse for motorisert opptak og utsetting av båter, men ved bruk av motorkjøretøy som ikke gir terrengskader av betydning og derved ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, er det hjemmel til å gi tillatelse etter § 11.

Det bør derfor bekreftes at grunneier fortsatt kan søke om dispensasjon til motorferdsel i forbindelse med vedlikehold og byggearbeid på bygninger, brygger, steingjerder, opptak av båter og tømning av slamavskiller. Det kan gis flerårige tillatelser, dog ikke med lenger gyldighet enn inneværende styreperiode. Etter som styret ønsker enhetlig praksis fra det tidspunkt forvaltningsplanen blir gjort gjeldende, gis det ettårig tillatelser i 2017.

Adgang til å søke om erstatning hvis det ikke gis tillatelse til motorferdsel

Miljødirektoratet er avtalepart i avtale datert 28.08.13.

Vurderingen er at direktoratet må ta stilling til et eventuelt krav om erstatning hvis det ikke blir gitt tillatelse til motorferdsel i forbindelse med opptak og utsetting av båter, vedlikehold av brygger, transport av bygningsmaterialer og tømning av slamavskiller.

Ordning med fjerning av kvist og drivved

I Fylkesmannens brev 26.11.15 framgår det at forvaltningsmyndigheten bør besørge flishogging og uttransport av trevirke fra nasjonalparken på de eiendommene avtalen gjelder. Bakgrunnen er at brenning på stranda kan skade verneverdiene og at brenning generelt ikke er tillatt i nasjonalparken.

Vurderingen er at det bør bekreftes enighet om at ordningen videreføres.

Vernegrense

Eierne mener at begrunnelsen for å legge vernegrensen nærmere bebyggelsen enn grensen for tidligere Sandbakken naturreservat er uholdbar. De forbeholder seg retten til rettslig prøving dersom grensen ikke endres til tidligere vernegrense.

Grensen er fastsatt 16.12.16 gjennom forskrift om Jomfruland nasjonalpark. Miljødirektoratet har myndighet til å vedta mindre vesentlige grenseendringer. Det aktuelle arealet er på ca. 10 meters bredde og 110 meters lengde (1,1 daa).

Vurderingen er at en eventuell grenseendring sannsynligvis ligger innenfor direktoratets myndighetsområde, og eierne må i så henvende seg til direktoratet.

Ferdse og opphold

Verneforskriften for nasjonalparken regulerer ikke ferdsel og opphold ut over sone B for sjøfugl der det er ferdselsforbud i tiden fra 1. april til 15. juli. Verneforskriften for tidligere Sandbakken naturreservat regulerte heller ikke ferdsel og opphold.

Vurderingen er at verneforskriften for nasjonalparken ikke innebærer endret regulering av ferdsel og opphold. Ferdse og opphold reguleres av lov om friluftsliv.

Telting

Det framgår av verneforskriften § 7 om ferdsel og friluftsliv at:

Camping, teltslagning og oppsetning av kamuflasjennretninger for fotografering er forbudt i sone B, på Stråholmen og i andre områder i angitt i forvaltningsplan.

Det foreligger ikke godkjent forvaltningsplan, slik at forbudet pr. nå gjelder sone B og i nasjonalparken på Stråholmen.

Vurderingen er at verneforskriften ikke regulerer telting i det aktuelle området på Sandbakken. Telting er regulert av lov om friluftsliv.

Grunneierne skal ha reagert på at det er satt opp telt i nasjonalparken. Forvalter kjenner ikke til hvor det skal ha skjedd, men om det er tillatt eller ikke, er avhengig av hvor teltingen foregår, jfr. lov om friluftsliv.

Innstilling

Styret bekrefter følgende:

- Etter søknad vil det bli gitt tillatelse til gjenoppbygging av brygge etter brann eller naturskade, dersom gjenoppbyggingen gjelder brygge av samme størrelse på samme sted.
- Etter søknad vil det bli gitt tillatelse til motorferdsel til nødvendig transport i forbindelse med gjenoppbygging av brygge.
- At grunneier fortsatt kan søke om dispensasjon til motorferdsel i forbindelse med vedlikehold og byggearbeid på bygninger, brygger, steingjerder, opptak av båter og tømning av slamavskiller.

- At det er enighet om å videreføre ordning med at forvaltningsmyndigheten besørger flishogging og uttransport av trevirke fra nasjonalparken på de eiendommene avtalen gjelder.

Eventuelle krav om erstatning hvis det ikke blir gitt tillatelse til motorferdsel i forbindelse med opptak og utsetting av båter, vedlikehold av brygger, transport av bygningsmaterialer og tømning av slamavskiller, må tas opp med Miljødirektoratet som avtalepart.

Ønske om endring av vernegrensen på eiendommene 29/38 og 29/323 må tas opp med Miljødirektoratet som har myndighet til å vedta mindre vesentlige grenseendringer.

Verneforskriften regulerer ikke ferdsel og opphold i Sandbakken-området. Det gjorde heller ikke verneforskriften for tidligere Sandbakken naturreservat. Ferdsel og opphold reguleres av frilufsloven. Det samme gjelder oppsetting av telt.

Behandling

Torstein Kiil fremmet følgende forslag:

Saken utsettes til neste styremøte. Forvalter bes innhente Miljødirektoratets vurdering av avtalens gyldighet i nasjonalparken.

Enstemmig vedtak

Saken utsettes til neste styremøte. Forvalter bes innhente Miljødirektoratets vurdering av avtalens gyldighet i nasjonalparken.

Nye opplysninger til behandling i styret 13.10.17

Forvalter har 04.10.17 mottatt Miljødirektoratets vurdering av avtalens stilling. Direktoratet mener at avtalen gjelder selv om verneformen er endret. De viser til at mange av punktene i avtalen er videreført i ny forskrift og vurderer øvrige punkter til å være kurante å gi dispensasjon til.

Brev fra Burkeland, Lång & co 18.05.17 tok opp to forhold som måtte besvares av Miljødirektoratet: Mindre vesentlig endring av vernegrense som direktoratet har myndighet til å vedta og erstatningsforhold som direktoratet er avtalepart i jf. avtalen fra 2013. Forvalter formidlet brevet til Miljødirektoratet som svarte på spørsmålet om grenseendring i brev datert 28.09.17 – se vedlegg 5. Som det framgår av brevet er grensen ikke endret.

Forvalters nye vurdering

Vurderinger av spørsmålene om vernegrense og erstatningsforhold tilligger Miljødirektoratet og er ikke tema for styret.

Forvalter noterte seg at styret i møte 01.09.17 var noe tilbakeholden med å forskuttere sin praksis i enkeltsaker, spesielt i en fase før forvaltningsplan med retningslinjer til verneforskriften er utviklet, noe som er lett å forstå.

Vurderingen er at de fleste av punktene i avtalen som er aktuelle for styret er videreført i verneforskriften og at det vil være kurant å gi dispensasjoner til øvrige punkter, jf. Miljødirektoratets vurdering. Hvis en tar utgangspunkt i retningslinjene til verneforskriften i utkast til forvaltningsplan, underbygger de denne vurderingen. Forvalter kan ikke se at det ut over en av avtalens punkter om fjerning av trevirke, foreligger spesielle forhold for disse eiendommene som tilsier at det er nødvendig med garantier for framtidig forvaltningspraksis, selv om det foreligger en særskilt avtale med Miljødirektoratet. Det er god grunn til å tro at utfallet av framtidige saker vil være i tråd med avtalen. Om det skulle bli saker som avviker fra avtalen, har grunneierne som avtalepart rett til å kreve erstatning.

Når det gjelder fjerning av kvist og drivved, er det et spesielt forhold, og det bør bekreftes at forvaltningsmyndigheten vil besørge flishogging og uttransport av trevirke på de eiendommene avtalen gjelder. Bakgrunnen er at brenning på stranda kan skade verneverdiene og at brenning generelt ikke er tillatt i nasjonalparken.

Forvalters innstilling

Styret viser til Miljødirektoratet når det gjelder spørsmål om vernegrense og erstatningsforhold ved mulig avtalebrudd.

De fleste av punktene i avtalen som er aktuelle for styret er videreført i verneforskriften og det vil være kurant å gi dispensasjoner til øvrige punkter.

Styret kan ikke se at det ut over en av avtalens punkter om fjerning av trevirke, foreligger spesielle forhold for disse eiendommene som tilsier at det er nødvendig med garantier for framtidig forvaltningspraksis. Om det skulle bli saker som avviker fra avtalen, har grunneierne som avtalepart rett til å kreve erstatning.

Det bekreftes at forvaltningsmyndigheten vil besørge flishogging og uttransport av trevirke på de eiendommene avtalen gjelder.

Enstemmig vedtak

Styret viser til Miljødirektoratet når det gjelder spørsmål om vernegrense og erstatningsforhold ved mulig avtalebrudd.

De fleste av punktene i avtalen som er aktuelle for styret er videreført i verneforskriften og det vil være kurant å gi dispensasjoner til øvrige punkter.

Styret kan ikke se at det ut over en av avtalens punkter om fjerning av trevirke, foreligger spesielle forhold for disse eiendommene som tilsier at det er nødvendig med garantier for framtidig forvaltningspraksis. Om det skulle bli saker som avviker fra avtalen, har grunneierne som avtalepart rett til å kreve erstatning.

Det bekreftes at forvaltningsmyndigheten vil besørge flishogging og uttransport av trevirke på de eiendommene avtalen gjelder.

Utskrift til:

- Advokatfirma Burkeland, Lång & co v/Paal Olav Berg
- Miljødirektoratet

Vedlegg

1. Brev fra Burkeland, Lång & co 18.05.17
2. Brev fra Berg, Kjøde, Mundal, Myrhaug, Sandall og Gjersøyen 25.04.14
3. Brev fra Burkeland, Lång & co 14.08.15
4. Fylkesmannens brev 26.11.15
5. Brev fra Miljødirektoratet 28.09.17